

Eigen kernpunten Partij voor de Dieren

voor de zienswijze ontwerp-Omgevingsvisie Noord-Holland

Algemeen

- **Laat de brede steun van inwoners voor gezonde leefomgeving, natuur en landschap in de raadpleging sterker terugkomen in de definitieve Omgevingsvisie Noord-Holland**

Uit de [raadpleging van inwoners](#) blijkt een brede steun voor gezonde leefomgeving (o.a. sterk beperken van gebruik pesticiden, beperken uitstoot industrie), natuur en landschap. Laat dit geluid sterker terugkomen in de visie.

De duidelijke steun voor gezonde lucht en water, natuur en landschap blijkt uit de gekozen prioriteiten. Waarbij 24% van de deelnemers kiest voor 'gezonde leefomgeving', 24% voor 'waterzekerheid', 21% voor 'landschap & natuur', noemt 8% 'voedselproductie' en 4% 'economie en werkgelegenheid' als belangrijkste prioriteit.

- **Maak keuzes om de 27% provincie tekort op te lossen: minder gras- en veevoederland**

In de concept-Omgevingsvisie wordt geen oplossing geboden voor de kwart provincie (27%) die tekort komt wanneer alle ruimteclaims bij elkaar worden opgeteld. Tegelijkertijd is ongeveer de helft (!) van het bodemgebruik in Noord-Holland agrarisch. Daarvan is zo'n 60% voor voer van dieren in de landbouw (grasland en voedergewassen).¹ Dat is 30% van het oppervlak van de provincie. Stel de ambitie in de Omgevingsvisie om het aantal koeien en schapen minimaal te halveren. Dit levert ongeveer 15% ruimtewinst op. Deze ruimte kan benut worden voor natuur, en een kleiner gedeelte voor recreatie, productiebos t.b.v. houtbouw, bedrijventerreinen, energietransitie en woningbouw. We werken daarmee ook aan het oplossen van andere problemen, zoals stikstof, het verdwijnen van het regenwoud, dierenleed, overmatig gebruik van zoet water etc. Stop met de sierteelt, tenzij deze overschakelt naar een biologische teelt, zonder pesticiden.

Gezonde leefomgeving

- **Noem 'gezonde leefomgeving' expliciet als belangrijkste criterium voor leefbaarheid**

Het eerste uitgangspunt in de ontwerp-Omgevingsvisie is 'Leefbaarheid centraal' (blz. 35), maar hier wordt vervolgens heel veel onder genoemd: voldoende woningen, ruimte voor economische activiteiten en een kwalitatief, hoogwaardige, gezonde en veilige leefomgeving. Erken de brede steun van de inwoners voor een gezonde leefomgeving, zoals te lezen is in het Publieksonderzoek (participatie), en noem daarom 'gezonde leefomgeving' expliciet als belangrijkste criterium voor leefbaarheid.

- **Tata Steel: staalproductie in de IJmond alleen als gezondheid voor de omgeving geborgd is**

De ontwerp-Omgevingsvisie stelt als voorwaarde dat staalproductie in de IJmond alleen kan als dit schoner en duurzamer wordt. Het is onduidelijk wat hieronder wordt verstaan. Neem daarom in de Omgevingsvisie als voorwaarde op dat staalproductie alleen kan als

¹agrimatie.nl/PublicatieRegio.aspx?subpubID=2518§orID=7230&themaID=2286&i

de gezondheid voor de omgeving geborgd is. Goede voorwaarden hiervoor staan in het [derde advies van de Expertgroep Gezondheid IJmond](#). Dat is bij de huidige plannen om de fabriek in de IJmond te vernieuwen (Heraclesplan) niet het geval.

- **Staalslakken**

Verbiedt als provincie het storten en hergebruiken van vervuilde restproducten uit de industrie, zoals granuliet, giftig staalafval (staalslakken), vliegas en bouwpuin. Hier is het voorzorgsprincipe leidend.

- **Ook aandacht voor andere grote vervuilers dan Tata Steel**

Alleen Tata Steel duikt op in de tekst, gekoppeld aan luchtkwaliteit en bronbeleid. Maar ook grote vervuilers als OLAM en ICL (beiden relevant voor uitstoot/geur in het Noordzeekanaalgebied) moeten in de Omgevingsvisie voorkomen.

- **Schiphol: zet in op krimp**

De ontwerp-Omgevingsvisie gaat uit van een te verwachten groei van Schiphol van 42 naar 65 miljoen passagiers, omdat vliegtuigen groter worden. Maar de provincie zou juist krachtig moeten pleiten voor krimp van Schiphol, vanuit de grote opgaven voor luchtkwaliteit, ernstig geluidgehinderden, woningtekort, klimaaturgentie en stikstofuitstoot. Het is niet te verkopen aan de bewoners van Noord-Holland de schade en overlast nog langer te laten voortduren en zelfs te laten toenemen. Voor de economie is deze 'hub-luchthaven', die vliegt op volume in plaats van slimheid, geen vereiste.

- **Meer aandacht voor tegengaan van 'Zeer Zorgwekkende Stoffen' in de leefomgeving**

In 3.4 Afwegingsprincipe 3.4: omgevingskwaliteit en gezonde leefomgeving waarborgen en bevorderen wordt het volgende gezegd:

"Keuzes die hieruit volgen:

- We werken aan het voorkomen en beperken van aantasting en het bevorderen van omgevingskwaliteit en het beschermen en verbeteren van de fysieke leefomgeving, met specifieke aandacht voor luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid." (blz. 52)

Verander dit in de definitieve versie van de Omgevingsvisie in:

"... met specifieke aandacht voor luchtkwaliteit, zeer zorgwekkende stoffen in bodem en oppervlakte-/grondwater, geluid en externe veiligheid."

Op die manier kan het namelijk ook gaan over bestrijdingsmiddelen, PFAS en lozingen van ZZS.

Natuurherstel, stikstofreductie en verbeteren waterkwaliteit

- **Maak keuzes over h oe doelen, zoals natuurherstel, stikstofreductie en verbeteren waterkwaliteit, zullen worden bereikt**

Het is goed dat in de ontwerpvisie de druk op natuur, water en bodem wordt erkend en dat doelen zoals natuurherstel, stikstofreductie en het halen van de waterkwaliteit ([Kaderrichtlijn Water](#)) worden benoemd. Maar de kernvraag blijft hoe we dit daadwerkelijk gaan bereiken. Keuzes daartoe en concretisering ontbreken nu. Dus maak die keuzes met een plan van aanpak.

- **Neem de intrinsieke waarde van natuur op in de Omgevingsvisie**

Zie de aanbeveling op de website [Stichting Rechten van de Natuur - Van besluiten over de natuur, naar besluiten met de natuur](#): ‘Het opnemen van de intrinsieke waarde van natuur betekent dat je in visie en beleid expliciet vastlegt dat natuur een eigen belang heeft dat beschermd moet worden. Dit kun je doen door bijvoorbeeld in de Omgevingsvisie te verwoorden dat ecosystemen recht hebben op gezondheid, herstel en continuïteit. Vervolgens vertaal je deze principes in het Omgevingsplan naar concrete toetsingscriteria die gebruikt worden bij vergunningen, projecten en gebiedsontwikkelingen.’

- **Geen uitbreiding bedrijventerrein Boekelermeer naar het zuiden: de Oosterzijpolder (ten zuiden van de Kanaalweg)**

In de ontwerpvisie staat de Oosterzijpolder ingetekend als groene bufferzone (blz. 61). De huidige grens aan de zuidkant van het bedrijventerrein Boekelermeer is ingetekend als ‘overgangszone stad/land’. Het gebied is een zeer waardevol natuurgebied, vooral weidevogelgebied, en is door de provincie aangewezen als Beschermd Landschap en een aanzienlijk deel ook als NNN (Natuurnetwerk Nederland). Dit gebied dient absoluut groen te blijven, vanwege de hoge natuurwaarden, maar ook vanwege erfgoedwaarden en landschapswaarden. Uitbreiding van de Boekelermeer kan plaatsvinden op de locatie waar nu bollenvelden zijn. Daarnaast kan het bedrijventerrein selectiever gebruikt worden, zodat het huidige oppervlak, plus de hectares van de bollenvelden, afdoende is. Groen blijft groen.

Ook andere bestaande bedrijventerreinen moeten intensiever benut worden, door leegstand actief aan te pakken, te verduurzamen, in de hoogte te bouwen en functies te combineren. Dan zijn uitbreidingen van bedrijventerreinen in het groen niet nodig. Plus: vergroen de bedrijventerreinen. Kies voor een natuurinclusieve inrichting.

Landbouw

- **Maak duidelijke keuzes over de landbouw: biologische landbouw als norm en ondersteun boeren in de omschakeling daarnaartoe**

Zonder een fundamentele omslag in de landbouw gaan de doelen in het landelijk gebied, zoals verbetering van de waterkwaliteit, verbetering van dierenwelzijn, beperking van gebruik van bestrijdingsmiddelen, natuurherstel, klimaatopgave en stikstofreductie niet gehaald worden. De huidige inzet op kringlooplandbouw laat nog steeds ruimte voor intensieve en milieubelastende praktijken. Een duidelijke richting en keuzes ontbreken.

De in de Omgevingsvisie genoemde ‘ambitie’ is: ‘er wordt gestreefd naar kringlooplandbouw in 2040’. Dit is heel vaag. Want ongeveer alle vormen van landbouw vallen onder het concept ‘kringlooplandbouw’ en daarmee is de gewenste richting niet duidelijk. Zie het [Programma Landelijk gebied](#) (blz. 21) van de provincie. Op deze bladzijde staan zes transitiepaden van landbouw, waarvan ‘biologische landbouw’ er slechts één is. En daarnaast is niet duidelijk welke stappen de provincie gaat zetten, wanneer en met welke tussendoelen.

Kies in de Omgevingsvisie expliciet voor biologische landbouw als norm, met heldere doelen en tussentijdse mijlpalen richting 2050. Dat is nodig voor natuur, waterkwaliteit en een gezonde leefomgeving. Nu ontbreekt er een visie voor de landbouw, terwijl deze visie trouwens zowel staat in de huidige Omgevingsvisie: ‘de grondgebonden landbouw in 2030 zoveel mogelijk natuurinclusief laten zijn’, als in de [Voedselvisie](#) (onderdeel PLG): ‘in 2030 is de grondgebonden landbouw natuurinclusief ([minimaal niveau 2 WUR/Louis Bolk Instituut](#))’.

De norm van minimaal 15% biologische landbouw in 2030 is niet in zicht. Om te voldoen aan deze afspraak is een duidelijke visie met doelstelling nodig.

- **Zet stevig in op eiwittransitie**

Stimuleer de productie van plantaardige eiwitteelten in Noord-Holland, zoals veldbonen, soja en lupines. Dit vergroot de voedselzekerheid. Er is immers geen grotere voedselverspiller dan de vee-industrie. Van elke hectare waar we nu voedsel verbouwen voor koeien, varkens of kippen, kunnen we tot maar liefst vier keer zoveel mensen voeden wanneer we er rechtstreeks plantaardig voedsel voor mensen verbouwen. Stimuleer als provincie de verschuiving van de productie en consumptie van dierlijke naar plantaardige eiwitten.

- **Neem dierenwelzijn op in de Omgevingsvisie**

Dierenwelzijn ontbreekt volledig als zelfstandig thema. Geen enkele passage behandelt het welzijn van dieren in de landbouw, megastallen, veetransport of leefomstandigheden. Veeteelt komt alleen voor als economische/landschappelijke sector, nooit als dierenwelzijnskwestie.

In de ontwerpvisie staat dat de provincie kiest voor een aanpak die uitgaat van kringlooplandbouw, met doelen voor (..), dier- en plantgezondheid, (..).’ Wijzig ‘diergezondheid’ in ‘diergezondheid en dierenwelzijn’.

Vergelijk de provincie Utrecht:

“De agrarische sector beheert ongeveer de helft van het grondgebied in de provincie Utrecht. Het is belangrijk dat de sector economisch vitaal blijft en deze rol kan blijven vervullen. De provincie biedt mogelijkheden voor een transitie naar een circulaire, natuurinclusieve, klimaatneutrale en diervriendelijke landbouw (kringlooplandbouw), met behoud van gebiedskwaliteit en een gezonde leefomgeving.”¹

Neem deze ambitie over.

- **Kom met een doeltreffende aanpak van het stikstofprobleem: krimp van het aantal dieren**

In de ontwerp-Omgevingsvisie ontbreekt ook concrete reductiepercentages en een doeltreffende aanpak van het stikstofprobleem. Boeren zijn hier niet mee geholpen. Die willen het eerlijke verhaal. En dat is niet geitenpaadjes blijven zoeken binnen een al decennialang vastgelopen landbouwsysteem. Maar zet in een stikstofaanpak aan de bron: minder dieren in de landbouw en ondersteuning van boeren bij de omschakeling naar extensiever en biologisch, en naar plantaardige eiwitteelten (eiwittransitie, zie Voedselvisie als onderdeel van het PLG). Het [rapport 'Landinzicht' van Urgenda](#) staat vol met succesvolle casussen. Geef boeren perspectief en ondersteun daarbij met wat ze nodig hebben.

- **Neem in de Omgevingsvisie op dat het areaal sierteelt niet mag toenemen**

De sierteelt (is inclusief bollenteelt) wordt in de ontwerpvisie ongemoeid gelaten. Terwijl deze teelt voor grote problemen zorgt vanwege het hoge gebruik aan pesticiden. Stel een verbod op voor uitbreiding van het areaal sierteelt in de provincie. Vererger het probleem niet. Lokale voedselproductie moet voorgaan op bollenteelt. Daarnaast zal vooral in de duinstreek en nabij Natura 2000-gebieden de bollensector niet houdbaar zijn. Niet alles kan overal en is altijd technisch oplosbaar.

¹[Ontwerp wijziging Omgevingsvisie provincie Utrecht](#)

- **Neem in de Omgevingsvisie de ambitie op om het gebruik van pesticiden in Noord-Holland fors en snel te beperken**

In de ontwerpvisie ontbreekt de ambitie en een aanpak om het gebruik van pesticiden serieus in te perken. Dit terwijl in de ontwerpvisie pesticiden wel (terecht!) meerdere keren als probleem wordt genoemd, als oorzaak voor de slechte kwaliteit van water en de natuur. De Omgevingswet heeft hier mogelijkheden gegeven om dit lokaal aan te scherpen. En terwijl er grote zorgen in de maatschappij zijn over de risico's van deze middelen voor de gezondheid en de natuur. Neem daarom in de Omgevingsvisie de ambitie op om het pesticidengebruik in Noord-Holland op korte termijn drastisch te beperken.

- **Veenweidegebieden**

Er wordt aangestuurd op afremmen van bodemdaling in veenweidegebieden. In de vorige omgevingsvisie was nog duidelijk gesteld dat ook bodemstijging (herstel van de bodemdaling) meegenomen moest worden. Dit punt ontbreekt in deze visie. Neem dit punt over in de nieuwe Omgevingsvisie. Deze maatregel vermindert de uitstoot van broeikasgassen en kan samengaan met natuurontwikkeling, maar ook met natte teelten in de gebieden.